

Матяш С.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБИСТІТЬ В СУЧАСНОМУ МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ПРОБЛЕМИ СПІЛКУВАННЯ ТА МЕРЕЖЕВИЙ ПРОСТІР

Стаття присвячена особливостям комунікації сучасної людини в умовах міського урбанізованого простору, складностям її спілкування, ролі мережевого чинника в інформаційній сфері особистості. Зазначається, що мережевізація, цифровізація, трансмедійність, індивідуалізація комунікаційних дій створюють нову, досить специфічну реальність існування людини. Мільярди мешканців міських агломерацій живуть, з одного боку у мережевому просторі без кордонів. А з іншого, залишаючись в своїй локальній просторовій і психологічній капсулі. Поширюються різноманітні деструктивні явища міжособистої та комунікаційної сфери життя. Дискомфортність існування особи, її психологічне благополуччя в умовах сучасного урбанізованого простору є наслідком багатьох змін у реальності, що оточує місцянина.

Підкреслено, що як і завжди головним принципом міста є велике скупчення людей, умів, інновацій, капіталів та взагалі елементів інфраструктури на невеликій території. Екстенсивність відносин і розширення контактів звісно впливають на міжособистісну комунікацію. Але життєве середовище зазнає колосальних змін. Що являє собою життя сучасної середньостатистичної міської людини? Ряд однотипних, повторюваних кола дій. Квартира, дорога, робота, дорога назад, знову коробка житла. І мінімум спілкування за інтересами, за взаємним бажанням. Нас оточує як би багато людей. Ми живемо в одному будинку, їдемо в одному транспорті, працюємо в одній установі. А чи багато серед них однодумців, близьких ментально, і по справжньому цікавих нам? У науковій оцінці сучасного міського спілкування часто вживаються слова «відчуження», «самотність».

Зазначено, що тривога щодо втрати комунікабельності просочується на сторінках блогерів, журналістів, кінематографістів. Проте існують і інші, протилежні точки зору. Мережеві можливості його величності Інтернету! Чи дійсно віртуальний світ відкриває нові неосяжні простори для спілкування та самореалізації людини? Здається питань тут поки що більше ніж відповідей.

Ключові слова: особистість, міське середовище, самотність, спілкування, мережевий простір.

Постановка проблеми. У сучасному міському середовищі в якому перебуває мешканець великої урбанізованої агломерації поширюються різного рода деструктивні явища в інформаційній, комунікативній та міжособистісній сферах людського спілкування. Поява новітніх технічних засобів формування віртуальної реальності, що оточує людину і в якій вона безпосередньо існує призводить до нових викликів і унікальних проблем емоційного та психологічного характеру. Пошук шляхів до психологічного благополуччя, комфортності емоційного стану і нарешті позитивної самореалізації є пріоритетними для вивчення сучасного соціума. Звісно, що останні трагічні події в Україні впливають і позначаються на стані наших громадян. Обумовлені цим проблеми потребують вивчення та компетентних висновків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З часів Відродження до проблеми самотності як

складової риси існування особи зверталися майже всі мислителі, релігійні діячі, поети і письменники – Монтень і Руссо, Данте і Петрарка. Цей список можна доповнювати бескінечно. А починаючи з ХХ століття ця проблематика з'являється в центрі наукових досліджень. Класичні твори Еріха Фромма і видатного футуролога Елвіна Тоффлера створили певний методологічний базис подальшого вивчення інформаційних і комунікаційних складових життєвого середовища людини та його трансформації.

В наш час після багаточисленних обговорень і дискусій, які були викликані дослідженнями Юваля Харарі [6], Тімоті Снайдера, Тоні Джадта [2] та інших фахівців відбулися численні спроби осмислити напрями еволюції особистого простору людини у відповідності до трансформації засобів комунікації в сучасному мережевому та віртуальному світі. В свою чергу названа про-

блематика привертає увагу і вітчизняних вчених, хоча, на наш погляд, ці дослідження потребують розширення та поглиблення.

Постановка завдання. Метою статті є здійснити теоретичний аналіз особливостей спілкування людини в сучасному урбанізованому середовищі, його еволюцію в умовах цифровізації та мережевізації індивідуального життєвого простору.

Виклад основного матеріалу. Привертає увагу широко відомий афоризм, який звучить так: «Крик людини ХХ століття – «не порушуйте мою самотність і не залишайте мене на самоті!»».

Люди завжди спілкувалися. Навіть до того, як стали людьми. Звичайно, дослідники виділяють чотири рівні спілкування: внутрішньоособистісний, що виникає разом із появою свідомості; міжособистісний, що фіксує відношення «людина – людина»; соціальний, що визначається відношеннями «людина – колектив» і «колектив – колектив»; і, нарешті, рівень, названий автором «абсолютним спілкуванням» – спілкування з ідеєю. Змінюються і збагачуються засоби спілкування, його мова, співвідношення інформаційних, емоційних та інших компонентів. Так, особлива увага сьогодні приділяється способам посередництва спілкування, що змінювалися на протязі історії людства (серед них зарубки, вузлики, ієрогліфи, клинописні дошки, берестяні грамоти, книги). Сьогодні вони доповнюються принципово новими засобами комунікації, заснованими на електронно-обчислювальній техніці. Зайнявши особливе місце серед засобів спілкування, комп'ютер ставить перед фахівцями цілий ряд питань, змушуючи повернутися до давно відомих проблем мислення, мови, способів і засобів викладання інформації.

Діалог людини і машини дозволяє нівелювати межі різних рівнів спілкування. Наприклад, кажучи про «полюдшення» комп'ютера, можна сприймати його як рівноправного партнера у спілкуванні, звертатися до машини як до самого себе і як до іншої людини. Платформа Chat GPT спілкується з користувачами абсолютно «по-людськи». Діалог не схожий на звичайний діалог з комп'ютером.

У науковій оцінці міського спілкування все частіше вживаються слова «відчуження», «самотність». Тривога щодо втрати комунікабельності просочується на сторінках періодичної преси. Сучасне міське середовище, прискорений темп життя не сприяють стійким, тривалим міжособистісним відносинам. «З наближенням до суперіндустріалізму», пише відомий американський футу-

ролог Тоффлер, «взаємовідносини між людьми набувають все більш тимчасового, нестабільного характеру. Люди, так само як речі та місця, проникають у наше життя, не залишаючись, в усье прискорюючому темпі. Найчастіше ми установлюємо з оточуючими нас людьми поверхневі, ділові відносини. Свідомо або несвідомо, ми будуємо наші відносини з більшістю людей на функціональній основі» [7, с. 29].

Функціональність, як основа міжособистісних відносин, визначає принцип «використав – викинув». Інша людина перетворюється на засіб для власної діяльності. Говорячи мовою психології, потреба в досягненнях виражена сильніше, ніж потреба у спілкуванні, співпереживанні. «Розмежування» людей набуває загального характеру.

Така риса міського способу життя, як екстенсивність відносин і різке розширення контактів, не може не впливати на міжособистісну комунікацію. Телефон, телевізор і iPhone, ставши обов'язковими предметами побуту, витіснили листування, живий, безпосередній зв'язок з друзями, знайомими, родичами. Коло спілкування розширилося, його ритм прискорився. Але в той же час сучасний мешканець міста все більше орієнтується на ті ж самі зразки поведінки, почуттів і думок, що стали шаблонами. Збереження індивідуальності в умовах зростаючої стандартизації як умов побуту, так і відносин між людьми, стає все більш складною задачею. Небезпека «втратити» себе і страх «втратити час», не встигнути за іншими на сходинках престижу – дві протирічливі тенденції, що панують у міському ритмі життя [5].

Проте теза про зростаюче самотність сучасного мешканця міста зовсім не однозначна. Велика кількість міжособистісних контактів підсилює потребу мешканця міста у так званій приватизації особистого простору. Вона виявляється у різних формах встановлення відстані між собою і іншими. Вибираючи місце в громадських місцях (транспорті, кафе, читальному залі бібліотеки), ми, як правило, віддаємо перевагу не займати сусідні місця. У побутовій сфері потреба в окремій квартирі, окремій кімнаті – це нормальне виявлення бажання відокремитись. Саме нормальне, оскільки потреба в приватизації простору (як фізичного, так і психологічного) виступає своєрідною необхідною компенсацією тих переваг, які відчуває мешканець міста через щільність та інтенсивність міжособистісних контактів.

Байдужість, нецікавість до інших також не можна розглядати виключно негативно. Це не що інше, як механізм психологічного захисту,

що в певній мірі компенсує витрати широкого кола контактів. В той же час, чим анонімнішим і безособовим є оточення, тим чіткіше виділяються на його тлі індивідуалізовані особисті відносини і бажання до цього. Звідси помітна диференціація відносин з родичами, сусідами, колегами.

В людині борються дві протилежні тенденції: потреба виділитися серед інших і потреба належати до числа інших. З моменту формування самосвідомості людини вона починає усвідомлювати свою відмінність від інших, унікальність свого «Я». Усвідомлення власної самотності – це ознака унікальності людини. Але ж самотність існує лише у взаєминах з іншими, тільки тоді можна розуміти своє «Я» і переконатися в його існуванні.

Обидва ці крайнощі парадоксально зближуються в одній точці під назвою самотність. У одному випадку вона проявляється в мучливому стані розриву близького зв'язку з людьми. У іншому – можна побачити такий поширений зараз стан страху хоча б на мить залишитися наодинці з собою і раптово побачити всередині себе порожнечу чи прірву сумнівів і питань. Тоді починається безперервне полювання на все нові розваги, лихоманкова зміна вражень (типовий приклад – телевізор, що працює без перерви, створюючи ілюзію зв'язку зі світом). Або таке завантаження роботою, турботами, які просто не залишають жодної хвилини вільного часу.

У той же час кожній людині необхідно періодично залишатися наодинці з собою. У сучасному житті, особливо у великому місті, це стає все складніше і складніше зробити. Для особливо чутливих людей неможливість врегулювати ситуацію може призвести до сильного стресу. Заспокійливий ефект самотності (відокремлення) в таких випадках використовувався ще наприкінці минулого століття. І зараз у деяких санаторіях застосовується лікування спелеотерапією, коли пропонується провести годину-дві у спеціальних печерах. До речі, виділяється такий досить екзотичний вид послуг, як одиночне ув'язнення на кілька днів у камерах деяких печально відомих в'язниць. Проте це доступно тільки заможним людям – повторення історії у вигляді фарсу.

Ритм життя прискорюється, людина змушена постійно вирішувати безліч проблем, які насуваються одна на одну. З одного боку, це не дозволяє занадто глибоко занурюватися у дуже складні і мучливі «прокляті» питання. З іншого боку, ці питання рано чи пізно накопичуються, множаться одне на одному – і все одно потребують відповіді.

І в західній, і в східній культурі самотність розглядалась як необхідна умова розуміння сутності буття через споглядання. Духовне збагачення та творчість потребували віддалення від повсякденної буденності. Альберт Ейнштейн, який сам обожнював самотність і добровільно жив багато років у віддаленості, якось зауважив, що не знає кращого заняття для вченого, ніж стежити за маяком. Але ні буддійські ченці, ні європейські мислителі та вчені, ні письменники та поети не відчували себе самотніми – вони відчували своє єднання – хто з Богом, хто з Духом, хто з природою та космосом, з людством і його багатовіковою культурою.

Ми добре розуміємо, що якщо самотність не духовно насичена якоюсь ідеєю, вищим сенсом, то вона може призвести до серйозних порушень у емоційному та психічному житті людини, аж до клінічних проявів.

Ця тема з'являється навіть у біблійних текстах. А земний шлях Ісуса Христа у найважливіші моменти – роздуми в Гефсиманському саду, які не змогли поділити навіть найближчі учні, страждання на хресті – пронизаний печаткою самотності.

З часів Відродження до цієї теми зверталися майже всі мислителі, релігійні діячі, поети та письменники – Монтень і Петрарка, Руссо і Данте. У східних культурах, власне кажучи, сформувався культ самотності. У XX столітті вона стала предметом дослідження вчених. Можливо, не випадково найширше і детально вивченням самотності почали займатися в США, країні, де індивідуалізм став основним законом життя. Чи коріниться самотність у самій сутності людського буття, чи залежить вона від етапу суспільного розвитку, чи викликається подіями в житті людини, чи це властивість якогось типу особистості?

Ми розуміємо, що якщо самотність не насичена духовними ідеями, вищими цілями, вона може призвести до серйозних порушень у емоційному та психічному житті людини, включаючи клінічні прояви.

Самотність не обмежується фізичною ізоляцією, навпаки, її прояви можуть бути особливо відчутними в оточенні людей, у міському середовищі з великою кількістю людей, в сімейному колі.

Згідно з деякими з сучасними теоріями, можна виділити чотири «виміри», чотири принципово різних джерела почуття самотності.

По-перше, це дитинство. Відсутність ширих батьківської любові, недостатньо емоційного тепла, пригнічення ініціативи та самостійності можуть позбавити дитину блаженного відчуття

своєї потребності, бажаності, цінності. Вона буде більш вразливою і образливою, а світ навколо здається їй ворожим і небезпечним. Все це може призвести в майбутньому до глибокого відчуття самотності і безсилля.

У підлітковому віці найважливіше – це відносини з групою. Відхиленням з боку групи може стати причиною серйозних наслідків. Образ «Я», який формується у цьому віці, ще нестійкий і дуже суперечливий. Жгуче бажання бути поміченим, побаченим і почутим може часто перетворитися на антисоціальну поведінку, злочин, агресію.

У юності і молодості велика потреба в близькому другові-розумнику, з яким можна поділитися ідеями та планами, часто дуже романтичними, а також у пошуку коханої людини «на все життя». Американські дослідження показали, що самотність сильніше і частіше переживається в молодості, ніж у похилому віці. І проблема самотньої старості ще гостріше постає перед проблемою самотньої молодості.

Почуття самотності є сигналом того, що виникло суттєве розлад між нашими уявленнями і реальною ситуацією. Цей момент може стати «точкою зростання», розвитку особистості, її самопізнання, але також може призвести до її занепаду.

Вчені прийшли до висновку про тісний зв'язок між самотністю і низькою самооцінкою: більшість самотніх людей винуватять себе у невдачах у стосунках з іншими людьми. Але можлива й зворотна залежність: низька самооцінка призводить до самотності. Людина, яка не впевнена в собі, буде шукати впевненості зовні, вона буде відчувати гостру потребу в любові і визнанні, буде особливо чутлива до байдужості. Нажаль, занадто часто сьогодні, прагнучи до по-справжньому людських, високих, духовних відносин, зіштовхуєшся з жорстокістю, безчуттям, непорозумінням.

Таким чином, суперечність між проголошеною свободою самореалізації особистості і фактичними обмеженнями цієї свободи є досить реальною. Це може призвести до глибокого внутрішнього конфлікту, а самотність – одне з його проявів.

Що може зробити сама людина, яка відчуває себе самотньою? Ймовірно, не вдасться знайти панацею, один засіб від усіх труднощів. Але можна намітити орієнтири, які допоможуть знайти правильний шлях.

Є люди, які повністю задоволені своїми взаєминами з іншими, не відчувають труднощів ні в спілкуванні з друзями, ні в коханні, але вони, якби, отруєнні тоскою, відчувають свою бездомність у світі. Такий вид самотності можна

назвати космічним. Він проявляється, коли людина втрачає цілісність світосприйняття, відчуття зв'язку з природою, з космосом, Богом, віру в унікальність своєї долі.

Переселенці, емігранти в значній мірі відчувають важкість іншого становища. Змінивши місце проживання, людина різко обриває безліч зв'язків, що виникали протягом її попереднього життя. Це стосується не тільки зв'язків з людьми, але й сильного зв'язку з рідною землею і природою. Вона втрачає певні культурні традиції, змушена змінювати звички, темп життя, його хід. Більшість людей у такій ситуації відчувають пригнічувальну ностальгію.

Соціальну самотність відчувають свого роду аутсайтери суспільства, на яких ніби стоїть позначка громадського неодобрення й відкидання. Соціальний тип самотності піддаються, наприклад, злочинці, безхатченки, люди, які відчувають ворожість і переслідування на національній або расовій основі.

Міжособистісна самотність представляє собою складне переживання через неузгодженість між реальними та бажаними відносинами з людьми.

У кожної людини є потреба в любові, прив'язаності та повазі. Проте, значущість цих потреб у особистій ієрархії цінностей кожної людини різна. Крім того, потреба в схваленні та визнанні, в приналежності до групи, неоднакова протягом життя. Є періоди, коли повноцінне задоволення цих потреб є життєво важливим, коли без нього неможливе подальше нормальне розвиток особистості.

Можливо, саме міське середовище сприяє перетворенню стану самотності в момент самопізнання, можливості нового погляду на життєві цінності. Або ж такому процесу допомагає лише природне середовище? Питання немає однозначної відповіді. Адже справжній сенс часто приходить через творчість, ставлення до того, що відбувається навколо. Не робота, що годує, а іноді улюблена неформальна зайнятість наповнює життя сенсом. Колекціонування, вирощування квітів, домашні тварини, кулінарія, дизайн власного житла... Міське середовище надає широкі можливості для таких захоплень.

Особиста свобода, незалежність, побутова автономія – і самотність, безглуздя, непорозуміння... Такими словами іноді мешканець великого міста описує свій стан. Невпевненість у собі, пригніченість, тривога, почуття особистої незахищеності. Серед, здається, великої кількості людей. Що таке самотність? Ненормальний стан

міського жителя чи норма як умова розвитку його індивідуальності?

Ускладнення міжкультурної і монокультурних комунікацій не завжди дає перевагу першої чи другої з них, але майже завжди змінює образ світу в цілому. Найбільшим наслідком цієї тенденції може бути маргіналізація існування особистості в віртуальному просторі. Взагалі, реальне поступово втрачає регламентованість, що традиційно існує в певних ієрархічних структурах суспільства. Інтернет, який кожен мить розширює світ – контент, перетворюється з архіву об'єктивного знання в зібрання думок мережових співтовариств різних тлумачень, інтерпретацій тощо.

Коли спілкуються різного ґатунку фахівці, просто бажаючи обмінятися думками, непрофесійними в предметі дискусії багато інформації залишається як те, що «передбачається», але не формулюється прямо, системно та несуперечливо. Це так званий контекст, який виявляється досить часто більш важливим ніж головний контент обговорення.

Є певна латентна (від латинського: *latentis* – схований), складова інформаційного потоку, що створює величезні проблеми в віртуальному комунікаційному просторі. Вербалізація, тобто опис чи дефініція зрозумілим чином, першого знання, яке по-суті суб'єктивне і міститься в формі образів свідомості у вузького кола суб'єктів комунікації обов'язковий шлях до взаєморозуміння на міжособистому та багатофакторному обміні інформації. Складність тут доповнює ще і практика спілкування в мережах на певному жаргоні, сленгу, яке характерно для небагатьох співрозмовників і не притаманні іншим, хоча всі користувачі тим чи іншим способом мають багато масок і мережових ролей [3].

Взагалі, Інтернет має по суті театральну природу. Мережева віртуальна комунікація, це своєрідний перформанс, який на відміну від традиційного театального дійства продовжується безперервно. Інтернет дорівнює театру, тому що все що відбувається в мережі – має цілком карнавальну природу. кожен суб'єкт комунікаційного процесу може одночасно перебувати в кількох ролях, переодягаючи маски на свій вибір, створюючи певні образи для спілкування від їх імені.

Кожен «актор» цього Інтернет-театру чи мережевого перформансу, сам створює образ, обирає маску, пише текст ролі і виступає режисером. Нас вабить карнавал, бурхливі веселощі людей в незвичайних костюмах з маскарадними масками. Не зрозуміло, хто є хто, що саме сховано під

маскою і чиї очі так виблискують з під них. Але тим і цікавий карнавал, що можливо бути чим або ким завгодно, розкріпачитись під маскою, а таким чином, відкинути ту маску, той образ, який повинен одягати під впливом реального життя, де є закони пристойності і такий набридливий етикет. Екран монітора стає рампою, а маска – мережеве ім'я, аватар. Як чудово позбутися здорового глузду, хоча б на певний час, біля комп'ютера! Вільно, беззнаково, невпізнанно. Як чудово сформулював правила Інтернет – життя Естер Дайсон: «май свою голову на плечах; розкрий себе; в разі довіри перевіряй; роби внесок в ту спільноту, яку любиш чи створи своє особисте; цінуй свої права і поважай права інших; не бери участь в дурних суперечках; задавай питання; будь створювачем інформації; будь щедрим; не втрачай почуття гумору; здійснюй завжди нові помилки» [1, с. 386–392].

Монографія Е. Дайсона хронологічно була однією з перших досліджень явища Інтернет і особливостей життя в віртуальному соціумі. Сьогодні цій проблемі присвячено безліч аналітичних книг та статей.

Ми не будемо коментувати інші положення, є тільки бажання, відповісти на цілком природне питання, що є для нас Інтернет, якщо ми пробокористувачі мережі, не зв'язані фахово з глобальними процесами обміну інформацією і спілкуємося в цифровому просторі, так би мовити мінімально, на рівні пересічного громадянина?

Здається, що завдяки процесу оцифровки соціальної пам'яті, а таким чином майже всіх досягнень світової культури, її незчисленних продуктів, світова, глобальна комунікація має величезний соціокультурний контент, причому легко доступний до кожної людини. Зрозуміло, що віртуальна екскурсія по Лувру чи до галереї Уффіці, яка відбудеться, наприклад в Києві не зможе замінити реальну прогулянку по Парижу чи Флоренції, але все ж таки, така практика дедалі стає все більш популярною.

Телебачення, не змогло замінити театр, хоча свого часу по цьому питанню точилися дуже гострі дискусії. Паралельно існують театр, кіно, ТБ, доповнюючи один одного в головному – контент культурного простору стає більш доступним до численної аудиторії глядачів, слухачів та інших учасників інформаційно-комунікативного процесу.

Повертаючись до віртуального музею, маємо згадати світову програму Google Cultural Institute – академія культури. Google – глобальний освітній онлайн-проект, який об'єднує вже сотні музеїв, інститутів культури і архівів. Кожний користувач програми може кожен день ходити музейними

та виставковими комплексами реально розташованих в інших країнах. Цікаво, що оцифровці належать не тільки основні експозиції, але навіть і запасники.

Геніальна технологія створення віртуальних музейних комплексів, архітектурних шедеврів чи природних заповідників створює революційний переворот в музейній справі. І не треба порівнювати реальну і віртуальну екскурсію. Вони повинні доповнювати одна іншу. У вас багато можливостей поблукати по Ермітажу і Лондонської галереї, Каїрському історичному музею і нью-йоркському The Metropolitan Museum, швейцарському олімпійському музею, Національному музею Токіо – і все це за якийсь тиждень.

А на сьогодні вже 250 культурних інституцій з 40 країн світу об'єднані віртуальним простором ART Project академії культура Google [4]. Bravo Google! Не будемо зупинятись на вражаючій за своїми функціями інтерфейс платформи цієї програми, її цікавої структури. Це безумовно значне досягнення глобальної мережі.

Інтернет як бібліотека дозволяє не виходячи з офісу чи з дому використовувати мільйони літературних праць. Найбільш значні бібліотеки сьогодні мають не тільки сайти з бібліографічною інформацією, але і повнотекстовий контент. Але цікаво і інше: окрім можливості ознайомитись з повним текстом того чи іншого видання, кожен суб'єкт мережевого товариства, кожна людина може опублікувати власний твір, зареєструвати його в одній чи в багатьох пошукових системах і зробити доступним всім бажаючим.

Так, є певні складності: різко зростає кількість пошукових систем, можливі досить об'єктивні підходи і цілком суперечлива та навіть бурхлива інформація, не завжди існує охорона права інтелектуальної власності. Але головний тренд

незмінний – особа і культурні продукти стають ближче один одного. Програма Ibook, електронні книги на кишенькових гаджетах поступово стають звичайним атрибутом пасажирів метро.

Для нас, хто звик читати по-іншому, такий процес можливо здається просто споживанням інформації, нехай це не учбова чи не будь-яка довідкова література. Традиційне читання художньої літератури асоціюється з комфортним кріслом, торшером чи іншою лампою і книгою! Яку тримаєш в руках, перегортаєш сторінки. На жаль, таку читацьку розкіш сьогодні може дозволити собі дуже мало людей. Теми сучасного життя, нові завдання і умови, брак часу та інше. Тому велика шана Інтернету!

Висновки. Саме інтернет виконує таку важливу функцію своєрідного віртуального клубу, створюючи відповідний соціальний простір, в якому концентруються соціокультурні зв'язки людини, відбувається процес залучення особи в певні сегменти соціуму. При цьому людина поєднується до однієї чи багатьох субкультур, а можливо обирає собі роль одинака і ізолюється в віртуальному просторі генеруючи цілком унікальний набір цінностей притаманних йому і тільки йому. Віртуальний світ дозволяє займати бажане місце, навіть людям з різного роду етичними чи фізичними вадами, при цьому не обмежуючи можливості їх комунікації.

Обмеженість особистого кола спілкування об'єктивними соціально-просторовими факторами – реальний факт міського середовища, а завдяки сучасним мережевим технологіям його віртуалізації. Виникнення проблемних особливостей негативного спрямування, емоційної порожнечі, проявів самотності потребують, на нашу думку, подальшого вивчення широким колом фахівців.

Список літератури:

1. Дайсон Е. Життя за доби інтернету. Release 2.1. Київ : Видавничий дім «Альтернативи», 2002.
2. Джадт Т., Снайдер Т. Роздуми про двадцяте століття. Київ, 2022.
3. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо інтернету, бізнесу і суспільства. Київ : Ваклер, 2007, 304 с.
4. Підберезкіна А. Віртуальні музеї: Google Cultural Institute-Zillion, 2013.
5. Тарабукін Ю. Соціологія міста. Київ : КНУ, 2006. 347 с.
6. Харарі Ю. 21 урок для 21 століття. Київ: BookChef, 2022, 416 с.
7. Toffler A. Previews and Premises. N.Y. 1983. 784 с.

**Matiash S.V. PERSONALITY IN MODERN URBAN ENVIRONMENT:
COMMUNICATION PROBLEMS AND NETWORKING SPACE**

The article is devoted to the peculiarities of the communication of a modern person in the conditions of urban urban space, the difficulties of its communication, the role of the network factor in the information sphere of the individual. It is noted that networking, digitalization, transmedia, individualization of communication actions create a new, rather specific reality of human existence. Billions of residents of urban agglomerations live, on the one hand, in a network space without borders. On the other hand, staying in your local spatial and psychological capsule.

It is emphasized that, as always, the main principle of the city is a large concentration of people, skills, innovations, capital and, in general, infrastructure elements in a small area. But the living environment is undergoing enormous changes. What is the life of a modern average urban person? A number of the same type, repeated circles of actions. Apartment, road, work, road back, housing box again. And a minimum of communication by interests, by mutual desire. We are surrounded by many people. We live in the same house, drive in the same vehicle, work in the same institution. And are there many like-minded people among them who are mentally close and really interesting to us? In the scientific assessment of modern urban communication, the words "alienation" and "loneliness" are often used.

It is noted that anxiety about the loss of sociability seeps into the pages of bloggers, journalists, and cinematographers. However, there are other opposing points of view. Networking capabilities of his majesty of the Internet! Does the virtual world really open vast new spaces for human communication and self-realization? There seem to be more questions than answers here.

Key words: *personality, urban environment, loneliness, communication, network space.*